

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

„Tagblatt“ o Hohenwartu.

„Tagblatt“ in njegovi pristaši se zvijajo v zavesti svoje onemoglosti; posebno pa jih peče misel, da bi utegnili celó veliko posestvo zgubiti, zato so kar besni nad Hohenwartom, kateri je razposlal kranjskim grajščakom znano okrožnico. Smešno je, če se pritlikovec, kakor Dežman, spravi na velika Hohenwarta, in nam bi pač ne bilo treba Hohenwarta braniti, ker je on veljaven zadosti, da zamore take zakotne lističe, kakoršen je „Tagblatt“, popolnem ignorirati. Ker pa „Tagblatt“ v svojih člankih „Erlkönig-Hohenwart“ udriha tudi po narodni stranki, moramo njegove insulte vendar v razgovor vzeti. V drugem članku od srede pravi, da kranjski grajščaki slovenskih teženj nikoli niso zatirali in ovirali, temveč prej podpirali. No, mi poznamo le malo takih, kakor je bil rajni baron Zoiss; večina naših grajščakov bila je dozda žalibog tako zaslepljena, da je naravnost pobijala narodne težnje, tako pri volitvah, kakor potem v zborih z besedo in glasovanjem. Opominjamo tu le na grofa Antona Auersperga, ki se je v zboru norčeval z našo slovensko literaturo. Če smo mi takim ljudem nasproti stopili, bila je to naša domovinska dolžnost, ne pa „hetzarbeit derjenigen, welche ebenso häufig ohne mandat, als auch ohne talent sich als wortführer dieses volkes geriren“, — kakor listič pravi. Kar se tiče „mandata“, mislimo, da ima vsak rodoljub več pravice govoriti o narodnih stvareh, nego kak plačan renegat, zastran „talenta“ naj bi pa „Tagblatt“ raje molčal, ker mora

sam vedeti, kako je bil v zadnjih časih ure-dovan; gospod Dežman ima talent, a ga žali-bog obrača slabo in našemu narodu na kvar, tako da bo od njega še hujši odgovor dajal, ko tisti hlapec, ki je svoj talent zakopal.

Neko novo misel hoče pisatelj članka s tem izraziti, trdeč, da so velikoposestniki s svojim nemškutarenjem hoteli le braniti svojo lastno izobraženost: — „der abwehrenden ver-theidigung des besitzes seiner eigenen kultur-errungenschaft und der mittel, dieses von eltern und voreltern ererbte kostbare gut ungeführt und ungeschmälert auch auf kind und enkel weiter zu vererben.“ Ta fraza se sveti kakor talmi-zlato, če se pa natančneje pogleda, vidimo v njej brž Dežmanovo zofistiko; njeno jedro je laž: kajti kdo od nas jemlje grajščakom in njih otrokom njih nemško omiko, da bi jo morali pred nami braniti? Naš barbarski, neizobraženi, grdi slovenski jezik zahtevamo le za nas in naše otroke; toliko nemških šol pa bo še vedno kje ostalo, da se bodo zamogli sinovi „žlahtnih“ staršev v svoji blaženi nemščini izobraževati. Prišel bo čas, ko se bodo Slovenci v svojem dozda zaničevanem jeziku zamogli tako izobražiti, da ne bodo prav nič zaostajali za Nemci, kaj tacega se ve da ne verujejo ljudje, ki z rajncim Antonom Auerspergom pravijo, da se dá slovenska literatura v žepni ruti odnesti.

Zedinjenje Slovencev in ustanova slovenske visoke šole je „Tagblattu“ utopija, dokaz se ve da nam ostaja dolžan. „Tagblatt“ pravi z ozirom na upitje „fortschrittlerjev“ zoper veliko posestvo, da smo ravno mi narodnjaki največ

ščuvali na grajščake. Izreči se moramo, da je naš položaj bil drugačen, mi jim nismo nasprotovali, ker so velikoposestniki, ampak ker so bili nasprotniki naroda; graški „fortschrittlerji“ pa tega uzroka nemajo, oni napadajo volilno pravico grajščakov, akoravno ti nemški narodnosti niso nikoli polén med noge metali, temveč so jo še zmirom podpirali. Kar je bilo pri nas neobhodna samobramba, to je pri onih nehvaležnost.

Ako bodo naši grajščaki hoteli v miru in slogi živeti z nami, ako se opravičenim težnjam našega naroda ne bodo nasproti postavljali, potem jim smemo zagotoviti, da jim njihove volilne predprave ne bomo kratili, in da jim tudi našega jezika ne bomo vsiljevali, ako že mislijo, da bi se znali onesnažiti z njim.

Dežman tudi ne more opustiti, da ne bi prežvekal starih laži o „unseliges regiment“ ko so še narodnjaki v deželnem zboru večino imeli. On pravi, da mi za občine nismo nič storili, da se grajščaki kmetov komaj s silo ubranijo, da so davki pod našim gospodstvom vedno rastli. Kak sofizem, kako zavijanje resnice! Kdaj smo mi gospodovali v Avstriji? Ali deželni zbor naklada davke? Ali ni on postavljen v večno „zwangslage“, da mora na kladati bremena za stroške, ki jih ukazuje vlada? Ali so šolske postave, ki toliko bremen nakladajo, mar v Ljubljani skovane? In dalje, ali niso mar kmetje grajščakom v strahu, in ali uradi mar bolj podpirajo kmeta v prepirih z grajščino?

Smešno je, da se „Tagblatt“ že slovenskih

Ljubljanske slike.

Gospa sploh (*domina luxuriosa nata aut facta*).

(Dalje.)

2. Gospa uradnikova (*femina praetendiosa*). „Bršlin“ bi se lahko imenovala zato, ker se ovija okoli in srka sok drevesa, ktero se redi zopet ob tujem, ne ob svojem. Uradnik je namreč jako srečna stvar, njemu ne pogori nič in tudi toča mu ne pobije, niti mu slana ne vzame dohodkov. Vsak mesec vleče svojo plačo iz blagajnice, ktero morajo polniti državljani, če tudi njim domá nič ne ostane. Zato je tudi uradnik zlata ribica našim gospodičnam in drugim, ki hočejo postati gospé, če imajo za to duševno in telesno sposobnost ali ne. Ponuja se jim prijetno življenje brez skrbi, brez dela, vsak mesec gotov denar, kajti prej bodo cele vasi glada pomrle, predno uradnik svoje plačo ne bo dobil — brez ozira na to, jo li zasluži ali ne. In to je jako prijetno posebno za žensko, ki nič ne zna in ni nobene dela vajena, pa tudi za ono, ki je do možitve morala delati, da si je vse potrebno zaslužila. Prezapeljiva je namreč misel, da bo potem živela brez dela le ob dohodkih moža

tako, kakor živi tica, za ktero vsak dan sproti skrbi božja previdnost. Navadno se toraj uradnik kaj lahko oženi, če ima tudi še majhno plačo, saj mora ta postajati večja in večja, kajti država ne more poginiti.

Po vsem tem je uradnikova žena ali gospa raznega rodu in preteklosti. Ta je hči kacega uradnika ali družega gosposkega stanú, druga polmeščanskega, tretja čisto kmetiškega, četrta celó bivša kletarica ali kaj družega. Se ve, da se po možitvi pokrije prejšnji stan s soprogovim uradnim in le nevoščljivke se še nekoliko časa razgovarjajo o tem, kaj je bila prej, predno je svoje lasé nabasala s tujim blagom in nakupičila jih v „šinjon“ ter pokrila jih z gosposkim klobukom. Zavidljivost je grda lastnost, mi nismo Egipčani, pri katerih je bilo po postavi zapovedano, da nihče ne sme stopiti iz svojega stanu v višega; saj se zeló pogosto godi to, da kmetiški in drugih nizkih stanov sinovi postanejo gospodje, zakaj bi kmetiško dekle, kletarica ali dekla ne postala gospa! Vsak si pomaga kolikor more, in tako postane n. pr. nekdanji dacar bogatin ter celó državni poslanec! Vse je dovoljeno in nihče ne more temu ustavljati se, da se le spodobno in postavno godi in človek, ki je

dosegel kaj njemu po zmožnostih njegovih nepristojnega, roki sklene in hvali Boga za to, ne pa se potem ponaša s tem, kar je, ter visoko nosi greben.

Žena uradnikova pa ni taka, to kaže o vsaki priliki. Čim više stoji njen mož v službi, tem više se postavlja tudi ona nad druge, kakor med moškim, so tudi pri nji razne stopinje, in to je tako strogo, da če imate dve sestri vsaka uradnika, bo ona, ki ima višega, nerada pečala se z ono, ki ima nižega, vsaj očitno jej bo kazala, da je viša od nje. Brž ko ima poročni prstan na roki, že pokaže vse svoje navade in razvade in če bi teh še ne imela, se jih kmalu nauči od drugih. Prvo je, da se odvadi vsakršnega dela, če ga je bila prej navajena, in če kaj počenja, stori to le, da si čas preganja, a ne, da bi si z delom kaj pridobila. Čemu tudi! Saj je mož molzna krava, ki ima zmiraj mleko. Zato se vedno bolj zarije v gosposko življenje, če je prav nekdanj morala z rokami si kruh služiti, začne posnemati veliko gospodo po vsem, kar tudi lahko stori, posebno če je soprog profesor ali uradnik više vrste. Javno življenje je toraj povsod tako, kakoršno smo popisali pri veliki in trgovčevi gospej, le da včasih, kedar je plača

krščenc boji, ker pravi, da jih narodna stranka proti svojim nemškim gospodarjem ščuje! „Rešpehtarjeva kuharica“ je vendar doživela čast, da jo „Tagblatt“ v uvodnem članku že med politične faktorje všteva!

Nesramno je od pisuna, da pridruža velikoposestnike pri njih časti, naj ostanejo pri njegovi stranki: „er (der grossgrundbesitz) hat das gefühl für ehre noch nicht verwirkt,“ tedaj Hohenwart, Barbo, Gödel, Margheri, Lazarini itd. so zapravili čut časti, ker so pristali naše stranke!

To je predrzno pisanje, ki bi ne smelo brez kazni ostati!

Tako zida Dežman svoj babilonski stolp iz samih zofizmov, predrznih obrekovanj in lažnjivih nazorov, — zdravi razum našega naroda pa se bo vedel ogibati taci podpihovanj, on je že toliko napredka storil, da sam vé ločiti dobro od slabega in naj se ta listič s svojimi 300 naročniki še toliko napenja, in naj si vrednika celó iz Berlina pokliče, opravi ne bode nič; v Avstriji bo kmalo zmanjkalo narodov, ki bi se mu ali s frazami in zofizmi za nos voditi, k večem v Bukovini bi se Dežmanu morda še posrečilo, da bi dobro prodajal svoje zofistične fraze, zato naj se priporoči svojemu prijatelju iz kluba levičnjakov, prof. Tomažuku, naj ga k sebi vzame v Bukovino, tam bi se dale „proklete grablje“ še enkrat pozlatiti!

Cislajtanske volitve in delegacije.

Deakovo politiko nasproti Avstriji ravnala sta dva glavna ozira, ktera sta v ugodnem času navdihnili podlago avstro-ogerski pogodbi, to hoče reči: kodifikaciji dualističnega sestava monarhije.

Prvi ozir ga je napeljal, da Ogerska mora zadržati realno zvezo z Avstrijo. Avstrija ne bi nikdar v drugo pogodbo privolila ter iz tega nepomenljivega odpora bi se zamotali odnošaji, kateri bi Ogersko peljali v nevarnejšo katastrofo, kakor je bila ona leta 1848.

Drugi ozir ga je napeljeval, da s pogodbo in vredbo sestava obvaruje Ogersko centralizacije, to hoče reči, da jej zagotavlja državno enakost z Avstrijo.

Nasproti tem nameram načrtana in spre-

jeta je pogodba leta 1867. Realna zveza z Avstrijo izrečena je v priznanji skupnega vladarja, skupne reprezentacije v vnanjih deželah in skupne armade ali vojne.

Logično bi bilo, da skupne zadeve v skupni postavodajni osebi razpravljajo, nadzirajo in zaključujejo. A proti tej logiki govorila je ona druga logična potreba, da se obvaruje Ogerska centralizacije. V tem imenu izmišljene so delegacije, jako zapletena in zamotana ustavna vredba, mnogo ovirajoča ustavno kontrolo in ustavno sklepovanje, vendar dobro služeča svojemu poglavitnemu namenu. Tudi v skupnih zadevah je Ogerska z delegacijo, ravnopraven, neodvisen državni faktor, tem bolj, ker zraven določevanj delegacije še zmiraj ostane ogerskemu zboru neoskrunljivo pravo, da ona določevanja z votiranjem potrebnih sredstev odobri ali z nevtiranjem zavrže.

Niti Deak niti kdo drugi zreli politikar se ni motil o slabosti te institucije. A ne imajoč boljšega izhoda iz one dileme sprejeli so jo na nesrečo bodi si od avstrijske, bodi si od ogerske strani, puščaje času in okolnostim, naj jo ali odobré ali pa popravi.

Samo slavjanska plemena so zakričala na pogodbo, ker so v njej opazila razdelitev vlasti nad seboj.

Pa kaj je čas dokazal o pogodbi in posebno o uredbi delegacije?

Njeni naravni protivniki, slavjanski narodi, potrosivši svoje moči v brezvspešni borbi, se danes manj brigajo za avstro-ogersko pogodbo in delegacije. Druge brige terejo njihovo glavo.

Treba gledati na današnje volitveno gibanje v Cislajtani in na mah se bode opazilo, da so pogodbi v njenem vrhovnem načelu, to je v uredbi delegacije, ljuti protivniki sami Nemci, ki so jo prej najbolj zagovarjali.

Pod zastavo, na kateri je zapisano to ljuto protivje, vodijo se v volilno borbo čete volilcev. Razstavljene, oddelene delegacije se imajo pretvoriti v skupno postavodajno telo, da bode odločevalo o skupnih zadevah, to je deviza volilnega gibanja v Avstriji.

A Nemci sprevidijo, da s to devizo dvigajo borbo, ktere sami niso sposobni proti Ogerski dokončati. Zato kličejo na pomoč slav-

janska plemena monarhije, pozivajo jih s slabim vspehom, to se mora reči, ker do sedaj niso nič storili, s čim bi, ko idejo nasproti slavjanskim narodom, zaslužili njihovo podporo.

Politični ogerski krogi, kateri v pravi zvezi svoje domovine z Avstrijo sprevidijo njeno korist in potrebo, posebno nasproti razvitim dogodjajem balkanskega kraja, z veliko skrbjo gledajo na ono gibanje v Avstriji, ali se še borijo z vero, da med nemškim in slavjanskim življenjem ne more priti do sporazumljene in složne akcije.

Kdo jim je porok za to?

V poljskih, českih in drugih slavjanskih izjavah in volilnih programih pusté v miru ta prepir med dualističnimi dvojčki, ne govori se o avstro-ogerski pogodbi, o delegaciji. Za nje je najvažnejše to, pod katerimi pogoji zamorejo obstati, ter s tem v veljavi in moči povzdigniti državni zbor. A potem mislijo tiho čakati, kateri elementi bodo zmagali pri volitvah. Še le tedaj bode zá-nje ugodno odločiti se, na katero stran da gredó in kam se bodo obrnili.

Brez dvombe borba v današnjem času, imali se spremeniti uredba delegacije, utegnili bi biti pogubna za monarhijo. Toda ali bi bila morda manj nevarna za Ogersko? Je li agitatorjem te borbe, nemškim naprednjakom preveč neprijetna neprilika, v katero bi mogla pasti monarhija? Ali bodo Čehi, Poljaki in Slovenci britke solze točili, da se strese politika, kateri so leta 1867 dali sledečo definicijo: „mi se hočemo pogoditi, da vi svoje, a mi svoje Slovane na steno pritisnemo?“

Od izbora Ferdinanda I. za ogerskega in hrvaškega kralja se vsa zgodovina neprestano vrti okolo hrepenenja, da se zemlje in kraljevine monarhije centralizirajo. Morebiti bi bil greh proti zgodovini, kader se je verovalo, da uredba delegacije more za dolgo služiti zgodovinskemu hrepenenju centralizacije. Podoben mnenja, duha pa nikakor ne menja. A s tem duhom diha Nemci ne samo pod fevdalno in pod birokratično, namreč tudi parlamentarno vlado.

S tem duhom bode Ogerska še računala. „Obzor.“

moža za njene potrate vendar-le še premajhna, dolgove dela in je vzlasti pri trgovcih v tisto knjigo zapisana, ki je spredej okinčana s kolekom.

Ker nima nič dela, jo v lepem vremenu prav pogosto vidiš po javnih sprehajališčih. Navadno ima tudi po več otrok, ker se jih ne boji tako, kakor človek, kteremu ni država porok za vsakdanji kruh; te jemlje seboj našemljene in pisane kakor maškare ter kramlja ž njimi nemški, če se jej prav to tako podá, kakor staremu človeku ples. Odgojeni so dobro, to je: razposajeni kakor mlad kužek, da so vsim sosedom in vsaki družbi za nadlego. Kedar pridejo v sedmo leto, gredo v šolo — v nemško, se ve da — in dečki študirajo večidel s štipendijami, ktere bi se kmetiškim revnim sinom bolj prilegle; a mati že ve kako bližnjo pot, po kateri se pride prej do štipendije, kakor okorni kmetiški čevlji in slovenska govornica. Hčere gredo po končanih šolah v pripravnico, ki je zá-nje kakor nalašč, in če se ne omožé, postanejo učiteljice, kakor sinovi zopet uradniki, in tako srkajo tudi ob prsih države, kakor starši, a za stan, na katerem sloni vsa država, ki plačuje davke, se ne odgojujejo.

Če je družina že velika, kar je navadno kmalu, in mož ne more po uradniški lestvi tako naglo kvišku, kakor bi rad, in če je ona bolj nizkega stanu, je življenje nekoliko drugačno. Svila, žamet in dragi klobuki niso navadna vsakdanja obleka, tudi otroci so manj fantastično oblečeni, razvad je manj in obnašanje bolj pohlevno, življenje priprosto. Ali „exempla trahunt“ — izgledi pohujšajo. Soproj mora više, mora nagleje plezati po klinih državne lestve, to mora, ni drugače. Zato goni in goni, mu daje vodila po svoji pameti, da se mora višim prikupovati. In ravno to je za narodnost našo silno škodljivo, marsikteri soprog, boječ se zamere ali hrepeneč po naklonjenosti viših, potegne s protinarodno stranko ali postane vsaj „tih“ narodnjak, ki ima za narod le srce, a družega nič. Ako pa se jej v tem ne podá, nima doma miru noč in dan, kedar kdo njegove vrste za stopinjno više stopi, dobi pod nos očitanje: „Na, vidiš, ti bi bil tudi že lahko to, kar je ta. Kaj neki imaš od tiste neumne slovenščine!“ Če se mu zavoljo njegovega narodnega prepričanja kaka krivica zgodi, je pa že ogenj v strehi in čujejo se besede: „Na, to imaš od tiste prismojene slovenščine! Saj boš še službo zgubil. Ali bodo

potem Slovenci skrbeli za tvoje otroke? Jaz bom kar šla, to ti povem.“ Ni čuda, če po vsem tem vidimo toliko uradnikov na nasprotni strani in potuhnjenih, dokler vlada sedanja Slovanom nasprotna sistema.

Še nekaj je, po čemer se uradnikova gospá odlikuje: ona draži drugim ljudem, kterim ne peče kruha država, stanovanje in živež. Kar so namreč uradnikom, vzlasti višim, plače tako zelo povikšane, je baharija segla tudi sem, izbirajo si oboje, kajti par sto goldinarjev za stanovanje več ali manj, če je le priležno, par goldinarjev za kuhinjo več ali manj, če je to, kar se kupi, slastno in je vzbujeno poželjenje, — kaj de to! Primerilo se je že, da je uradnik preкупil stanovanje, ker je bilo njegovi soprogi všeč, za celih 100 gld. in pregнал starega najemnika, ki ni mogel toliko več plačati; na trgu pa sem jaz sam videl tako gospo s kuharico, ki je kupila za 2 gld. 50 kr. zajca, ktereja je bila prodajalka meni za 1 gld. 30 kr. pustila; ravno tako je dala 4 gld. za purana, ktereja bi bil jaz dobil za 3 gld. Kaj dè nji to, ker ima soprog po 10 gld. plače na dan! Mi vsi drugi smo berači, naj jemo zelje, repo in sok in naj bivamo po takih luknjah, kjer se podnevi nič ne vidi, ali

Volitve.

V Mostah so bili voljeni za volilne može g. Ulčar, župan, Marolt in Birk, vsi trije zanesljivi.

Iz Ježice, 17. junija. V naši občini je bila danes prvotna volitev, in bili so izvoljeni naslednji trije može: g. Nace Cunder, župan; Anton Pečnik, posestnik in oštir v Stožicah, in Janez Stembrov, posestnik v Tomačevem; vsi narodni in zanesljivi. V sosednji občini Černučah sta bila pa izvoljena tudi danes: g. Lorenc Mazek, duh. adm., in Peter Dobravc, posestnik v Černučah, oba tudi narodna in zanesljiva. Vsi imenovani volilni može bodo gotovo po nasvetu narodnega volilnega odbora za gosp. Karelna Kluna glasovali.

Iz Horjula. Kandidatura gosp. Karola Kluna povsod radostno pozdravljena. Volilni može za horjulsko občino so izvoljeni: župnik Fr. Dolinar, župan Pr. Čepin, Lor. Škof in Ant. Rihar; za občino v Polhovem gradu: gg. kaplan A. Pipan in A. Turk, župan Jern. Petelin in St. Rihar; za občino v Šč. Joštu: župnik g. Ant. Hočevan in Ant. Tominec — vsi, od prvega do zadnjega narodnjaki in zanesljivi može, ki bodo vsi za g. Kluna glasovali.

Iz novomeške okolice. Po dogovoru, in z zastavljeno besedo z nasprotniki smo danes volili v naši občini St. Mihel-Stopiče 14 volilnih mož, ki so vsi za g. Pfeiferja.

V Trebnjem voljenih šest, na Veliki Loki pa 4 zanesljivi može.

Iz Žalnice: Pri prvotnih volitvah za državni zbor je bilo v občinah te župnije izvoljenih 5 volilnih mož, narodnih in zanesljivih, ki bodo 24. t. m. vsi glasovali za g. Karola Kluna, da se izvoli državnim poslancem.

Iz Lašič: Volitev volilnih mož se je pri nas v najlepšem redu vršila, izvoljena sta dva zanesljiva narodnjaka: g. M. Frelj, fajmošter, in Janez Tomšič, župan. — Tudi v sv. Gregoriji in v lužanski občini je voljenih šest zanesljivih mož, kateri bodo stali za narodnega našega poslanca kot skala.

Iz Mokronoga se nam poroča: Volitve volilnih mož so se vršile 17. junija popoldne. Zavoljo obilnega dela se kmečki posestniki niso dosti vdeležili volitve, a vendar so bili narodnjaki izvoljeni in sicer gg.: Franc Pénica, Janez Povše, Janez Šašel, Anton Plantarič, ki bodo zanesljivo glasovali za domačega kandidata v Radečah. Le za petega so se v ožji volitvi vendar usmilili znanega župana g. Pižmahta, ki je, kakor pravijo, „fortšritlerje“ popustil, da bi „nahšritler“ ne postal. Za tega volilca se pa ne vé, kakšnemu kandidatu bo svoj glas dal, slovenskemu težko da, ker on misli, da mora zastopati Nemce, katerih pa v Mokronogu ni. Če se ravno oklene starega prijatelja Dežmana, no, prosto mu polje, saj prodrla tako ne bota. — Volitev se je veliko bolj mirno godila kakor prejšnje, ker jih je g. krški komisar bolj nepristransko vodil, kakor prej, le enkrat se je nekaj zahudil, ker je menda slišal nemu volilcu zašepetati ime volilnega moža. — In tako je upati, da bo odslej tudi Mokronog stal vselej v krogu narodnih volilcev ter s tem izbrisal marogo nemčurstva, ki ga prej je grčila pred slovenskim svetom. Zatorej živeli narodni volilci!

V farah: Št. Vid pri Zatičini, Krka, Višnjagora so voljeni za volilne može sami narodnjaki. Nasprotna stranka se ni udeleževala, ali saj ne dosti gibanja kazala, gotova že naprej propada, sramote. Okrajni glavar Vestenek se je taktno obnašal. Čudno je samo to, da nekateri župani niso volitve postavno razglasili in volilcem dne in kraja volitve že nekaj dni poprej naznanili. Nekter, kakor n. pr. v občini Vel. gaber, so može le od strani zvedeli, da je na dan birme v Št. Vidu, t. j. 19. junija, volitev v Vel. gabru. Prišli so in tudi tam sijajno zmagali.

Dolenjske volilce opominjamo na sledeče: Volilci iz Trebna, Žužemberka, Mokronoga in iz Rateč naj pridejo vsi in naj volijo enoglasno, kajti Kočevarji bodo vsi Wurzbacha volili, in če bi naših premalo prišlo, ali če bi se naši glasovi razcepili, potem bi znali zopet nasprotniki zmagati. Zatorej pozor, in naj nobeden doma ne ostane!

Zarad dolenjskih mest moramo pa kar naravnost povedati, da zmaga ne bo naša, če se bodo Črnomalci še dalje branili skupnega kandidata. Dvorni svetovalec Kromer je tak kandidat, da ga bodo tudi uradniki prej volili, kakor kandidata, kterež želé Črnomlanci in ker imamo v dolenjskih mestih le malo glasov več, ko nemškutarji, se moramo skrbno ogibati vsake nesloge, da ne bo voljen Kromer, ki je še iz deželne zbornice znan kot hud in strasten nasprotnik našega naroda. Treba je, da se dolenjska mesta kmalo zedinijo o kandidatu, in da se ogibljuje vsake trme, ker sicer je ta okraj zopet za šest let zgubljen! Če je enkrat kandidat postavljen, potem ga morajo vsi voliti, tudi tisti, ki imajo kako mržnjo do njega; le tako zmoremo zmagati, ker nam, kakor rečeno, v dolenjskih mestih ne ostaja preveč glasov. Tedaj stavite rodoljubje nad osebne ozire, hvala vam bo domovina!

Volilcem savinjskih trgov priporočamo, da naj se ne utrudijo v agitacij za narodnega kandidata, ker dostikrat pri glasovanju en sam glas odloči. Tako bi volilne reforme nikoli ne bilo, ko bi na zadnjo uro ne bi bila dva Dalmatinca v vladni tabor prestopila. Slovenskim Štajarcem sicer volilna reforma ni bila na kvar; pa opomnili smo le na ta slučaj v dokaz, da so včasih najvažnejši sklepi od enega ali dveh glasov odvisni. Tedaj na delo, kar bo zdaj storjenega, velja za šest let!

Iz Ribnice. Volitve so pri nas zunaj Dobrepolja in Struge končane povsod po naši volji, kjer ga ni vraga, da bi se vmes potikal. Stefan Jaklič — Frelj — Gerjol — Varl so tudi volilni može. Če Bog da, pojde vse po volji. V Jurjevci sta izvoljena letos 2 moža, Šimen Pakriž in Rus. Tu in tam je pri nas več volilnih mož, kakor druga leta; morebiti je pomagalo, ker smo g. okrajnega glavarja opozorili na pritožbo poprejšnjih let.

V občini trziški (sv. Trojica) je bila 17., v občini bistriški (Št. Rupert) pa 18. t. m. volitev volilnih mož za državnega poslanca; vodil je o volitev res nepristransko in prijazno g. Švarc iz Krškega in zvoljeni so bili za volilne može v občini trziški: Alojzi Plantarič, trgovec, in Janez Okorn, župan; v bistriški srenji pa: Anton Zajec, župan, Janez Brezovar, kaplan, Jože Jelenec, posestnik, Jože Majcen, Jože Brcar, France Uršič, France Štrukelj, France Steklasa in Vinc. Majcen, vsi posestniki ter vrli in neomahljivi narodnjaki, ki hočejo vsi od prvega, do zadnjega za gosp. grofa Barbota kot prihodnjega drž. poslanca glasovati.

Iz Begenj. Včeraj 18. t. m. je bila volitev v Begnjah in so bili za volilne može izvoljeni vsi trije zanesljivi narodnjaki. Letos gre volitev mirno svojo pot, in ni dvoma, da bo večina volilnih mož konservativna.

V Ajdovici smo imeli 17. t. m. prvotno volitev, pri kateri sta bila za volilna moža izvoljena g. župnik Miha Bogolin in g. župan Jernej Gnidovic, ki hočeta v Trebnjem pokazati, da sta zvesta narodnjaka.

14. junija je bilo v dobrujski županiji izvoljenih 10 volilnih mož in sicer ti-le: Jakob Černe, župan; Jožef Babnik, vul. Rekar iz Fužin; Franc Babnik in Tomaž Babnik iz Bizovika; Anton Zupančič iz Lipoglava; Jakob Levičnik iz Besnice; Anton Korbič, kaplan v Sostrem; Matija Židan iz Zadvora; Jakob Anžič iz Dobrunja in Anton Finc, fajmošter. Vsi so narodni in popolno zanesljivi.

Iz Ambrusa, 17. junija. Z veseljem naznanjam izid prvotne volitve v ambruški žu-

pod streho z vrabci, podganami, miši in pajki vred.

V nravnem obziru tudi ni vse tako, kakor vera uči. Pregovor nemški: „Müssiggang ist aller Laster Anfang“, ali slovenski: „lenoba — gnjiloba“ se tudi tukaj vresničuje, če je le polovico tega res, kar jeziki govoré. Kaj bo pa revica počela tiste dolge ure, ktere prebije mož v pisarni in ob svojem uradniškem poslu! Tudi se ni ravno zato omožila, da bi živela kakor nuna v samostanu, mož je le zmiraj isti in sčasoma dolgočasen postane, ker se mu ne zdi več vredno laskati se ji in izmišljevati si novih zlatih priimkov, ktere bi ženica tako rada slišala. Približa se drug s takimi sladkimi naslovi, ki se prizadeva na vso moč pridobiti njeno ljubezen, romani, plesi in gledišče tudi ne ostanejo brez vsega upliva na njeno mehko in občutljivo srce, in tako dobí mož rivalov, predno to zapazi, in kedar zapazi, je prepozno, zver, ki je enkrat okusila kri, je potem zmiraj išča. Saj je ženska tako izvedena v sredstvih, s kterimi se možjé, vzlasti mladenči, vabijo v mreže!

Neka druga, bolj skromna, nižja vrsta je pa, ki živi popolnoma le za dom, je skrbna mati svojim otrokom, možu zvesta tovaršica in ne mara dosti za svet, da se le nji dobro godi. Ali tudi ta ima marogo. Svojega moža drži pri tleh, da se duševno, v družbenem in po-

litičnem življenji ne more nikamor speti, in odgojuje svoje otroka tako, da niso prav nič, nimajo nobenega značaja, marveč so služni vsakemu, kdor jim kruha dá. To je polževa kri, tak polž se potem prime vsakega peresa, na katerem je kaj hrane zá-nj, in je v političnem in družbinskem življenji prav škandal brez vse koristi za svet in družbo človeško, ki povsod sesa, kamor sede in misli, da je vse drugo na svetu zato, da njega redi.

Le nekoliko izjem je tudi tukaj, kakor v vsakem stanu, samo premalo jih je. Najdes namreč tudi uradnikovo gospo za narod vneto, ki spodbuja moža v njegovi ljubezni do domovine in sadi svoji deci domovinski čut v srce. Taka ima navadno tudi drugih lepših ženskih lastnosti v sebi, je zvesta tovaršica možu in odgojuje svoje otroke tudi za kaj družega, ne samo za pijavke države. Zato jo pa tudi svet visoko spoštuje in moža zavoljo nje, nevoščljivi jeziki se je ne upajo dotakniti.

Če postane vdova, dobi penzijo in za male otroke še „donesek za odgojo“. Tudi to je nekaj, kar vnema ženstvo za uradnike, kajti če druga hoče imeti po smrti moža penzijo, mora prej sama ali mož priskrbeti jo, česar pa uradniku treba ni, ker zá-nj skrbi država, to je tisti, ki davke plačujejo. (Dalje prih.)

paniji. Ker šteje županija nekaj čez 1600 duš, so bili 4 narodni in zanesljivi možje izvoljeni, namreč: Jakob Tomelj, fajmošter, Jože Kočvar, posestnik, Franc Rus, posestnik in Jožef Muhič, posestnik. — Vsi so zanesljivi in bodo enoglasno volili gospoda grofa Barbota.

V Radečah so izvoljeni narodnjaki: G. Valentin Krisper, Andrej Pavlič, fajmošter, Jože Vogel, Jože Zidar, Miha Plevel, Ignacij Bec.

V Kranjski gori so bili izvoljeni: g. župnik Blaž Artelj, Janez Robič, župan, Janez Jakelj pa Janez Hrovat, vsi zanesljivi možje. Tudi v rateški občini sta voljena narodnjaka, in še celó na Beli peči je upati, da bodo v soglasji z našimi glasovali za grofa Hohenwarta.

Iz Št. Petra pri Novemestu: Dne 18. t. m. izbrali smo si pri nas volilne može in sicer sledeče gg. V. Alijančič, kaplan, Fr. Bojanec, župan, in posestnike Jan. Bojanec, Fr. Rifelj in Jan. Colnar. Vsi so narodni in zanesljivi. Živio naš poslanec g. V. Pfeifer!

Iz Koroškega se nam piše, da vlada med volilci velika mlačnost, ker koroški Slovenci ne čitajo nobenih listov, ne nemških, ne slovenskih. Agitatorjev pa ni. Dopis prinesemo prihodnjič.

Iz Štajarske se nam piše, da naj se nikaar že naprej kandidati ne postavljajo za savinjske trge, ampak volilci naj pridejo k volilnemu shodu 23. t. m. v Celje, tam se bo slovenski kandidat postavil.

Iz Celja se nam piše o volitvah: Vseselo je slišati jako vgodna sporočila o volitvah volilnih mož po Slov. Štajarskem. Vsi 3 naši kandidati zmagajo gotovo. Hermanu si niti ne upajo postaviti nasprotnega kandidata; prejšnji „kamški strah“ se je zdaj Gōdlna vstrašil ter priporočuje neznatno politično ničlo Poseka; pa tudi ž njim nimajo upanja prodreti: V „slovenjegraškm okraju, piše „Tagespust“, je za liberalce vse zgubljeno. Dr. Vošnjak bo menda izvoljen soglasno. Njemu se tudi ne upajo prav postaviti nasprotnega kandidata.

Telegram Slovincu:

Obilno obiskovani občni zbor političnega društva „Sloge“ zedinil se je za kandidaturu gospod Povšeta od naroda našega priporočenega. Nadejamo se, da gosp. Povše prevzame klic naroda; za trdno računimo na njegovo iskreno rodoljubje, da se žrtvuje in ovida narodni volji.

Svojim goriškim bratom želimo sloge do konca. Vredn.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 20. junija.

Vse zanimanje je v Avstriji zdaj osredotočeno na **volitve**. Oficijelnih kandidatur ni, in kjer kandidira kak „hofrath“ ali drugi uradnik, dela to na svojo roko. To omenimo posebno zastran Kromerja in Vesteneka, da se narodni uradniki ne bodo motili, češ, da morajo, kakor prej, uradniku svoj glas dati. Mi jih zagotavljamo, da je volitev popolnem prosta, in da je ministru Taaffeju ravno tako ljubo, če ne še ljubše, ako se glasuje za naše narodne kandidate, kakor če se glasuje za Vesteneka ali Kromerja. Vsi glasovi se strinjajo v tem, da bo Hohenwart po volitvah v ministerstvo stopil, potem

bo uradnikom kakor Vesteneku in Kromerju itak roke zvezal, zato je bolje, da naši ljudje volijo neodvisne može, ki bodo Hohenwarta na strani stali kakor prijatelji, in bodo tudi več opravili pri njem, nego kak uradnik, če je prav kak mandat vjel.

Iz **raznih dežel** se čuje, da so katoliki tal pridobili si in da bodo mnogo novih sedežev okupirali.

V **slovenskih** deželah naglaša se še vedno „ustavoverstvo“, v deželah z mešanim prebivalstvom pa se ti ustavoverci med sabo pobijajo, ker so razcepljeni na „vladne“ in na „fortšritlerje“. Radovedni smo, kako ulogo bodo naši nemškutarji na Dunaji igrali, če bo ministerstvo z nami potegnilo? Ali bodo smeli k nemški stranki pristopiti, ker zdaj kandidirajo na programu levega kluba? Vetrnjakom je vse mogoče. Če hoče Taaffe res spravo med narodi doseči, moral bi pobijati kandidate takih mož, kakor je Dežman, ker on bo zoper tako spravo delal, dokler bo živ.

Vnanje države.

Holandci so razkačeni, ker Nemci hočejo njih deželo pod svojo oblast spraviti, kedar sedanji kralj umrje. Oni nečejo od Nemcev nič slišati. Po smrti kraljevi, pravijo, bo zasedel prestol princ Aleksander, ki je popolnoma zmožen za to, če je prav nekaj bolehen, da bi bil pa nezmožen, to je le domišljija nemških listov.

Ustaja v **francoski Afriki** se bo kmalo podela, če smemo francoskim poročilom verovati.

Vojska v **južni Ameriki** med državami Kile, Bolivija in Peru se nadaljuje z vso srditostjo.

Turčija se močno oborožuje zoper **Grke**, da bo branila Tesalijo in Epir. Grki sami bodo težko kaj opravili, če sploh resno na vojsko mislijo.

Osmana pašo dolžé, da je državo goljufal za 600.000 gld. Brž ko ne bo moral odstopiti in pride v preiskavo.

Bulgarski knez **Aleksander** je pisal črnogorskemu knezu, da hoče vedno v prijateljstvu živeti z drugimi balkanskimi vladarji in narodi in da poklada na prijateljstvo juške Črnogore posebno važnost. Tako je prav.

Princ Napoleon, sin nekdanjega francoskega cesarja Napoleona III., je bil v Afriki od Zulukaftrov z nekaterimi angleškimi oficirji pri ogledovanju napaden in umorjen. Truplo so našli in spravili v zavetje.

Domače novice.

V Ljubljani, 21. junija.

Volilci ljubljanskega mesta so vljudno objavljene k volilnemu shodu, ki bo jutri v nedeljo dopoldne ob 11. uri v čitalnični dvorani, da se dogovoré o pripravnem kandidatu za mesto ljubljansko.

(Veliko posestvo so za volilce) vsled reklamacije volilnega odbora sprejeti: Župnika Matija Kulavic iz Št. Vida in Janez Zorc iz Mengša; Katarina Sporn iz Vodice in Aleksander Trenc iz Draškovic. Izbrisali pa so se: Vitez Friedau, Andrej Klinger in Justizärar.

(Pismo grofa Hohenwarta.) Prevzvišeni grof Hohenwart je na pismo, ki mu ga je v imenu narodnega centralnega odbora pisal gospod dr. Jan. Bleiweis, odgovoril tako-le: „Ponujeni mandat poslanstva za gorenjske kmetijske občine radosten sprejemem. V tej ponudbi vidim priznanje svoje dosedanje delavnosti v državnem zboru. To priznanje visoko

cenim, zato bodem po vsi svoji moči si prizadeval, v prihodnje si zaupanje svojih volilcev zagotoviti. Upajmo, da bodo naše razmere zdaj ugodnejše, kakor so bile v preteklih 6 letih!“

— Prepričani smo, da bodo naši vrli Gorenjci to objavo svojega slavnega zastopnika z velikim veseljem na znanje vzeli.

(Z Gorice) smo dobili dva telegrama, ki poročata, da je društvo „Sloga“ v svojem zboru 19. t. m. enoglasno za kandidata goriškim Slovencem postavila gosp. prof. Povšeta. Prvi telegram smo natisnili v rubriki „volitve“, drugi pa nas prosi, da bi priobčili nam v tej zadevi poslane dopise. Ali tej želji danes z najboljšo voljo nismo mogli vstreči, ker je bilo drugega že preveč postavljenega in se list ne more zakasnit. Zato bodi tu kratko rečeno, da se oni dopisi zeló potezajo za gosp. Povšeta in trdijo, da se kandidaturi javno ni nikdar odpovedal, ter da ima on na Goriškem največ upanja do zmage. Mi se veselimo, da so se Goričani vendar zedinili o enem kandidatu, ki je naroden, in upamo, da bo zmaga slovenska, ne vladnega kandidata. Nasprotno se nam pa zopet poroča, da dr. Tonkli in dr. Abram vendar ne odstopita od kandidature. Vprašanje je toraj: ima li društvo „Sloga“ toliko upliva in moči, da bi prodrla s svojim kandidatom gosp. Povšetom proti drugim kandidaturam? Sploh se nam zdi, da vsa ta reč ni še popolnoma jasna.

(Račun dobrodelne loterije) na korist hiralnici in dekliški sirotišnici. Dohodki: Za 639 prodanih serij 19.968 gld. 75 kr. Podarjeni dobitki v vrednosti 2934 gld., toraj skupaj 22.902 gld. 75 kr. Stroški: Za nakupljene dobitke in za prenovljenje bukvovezom, pasarjem itd. 4018 gld. 57 kr. Tiskarni stroški 136 gld. 90 kr. Poštšina, inserati, postrežčki itd. 113 gld. 28 kr. Podarjeni dobitki 2934 gld., skupaj 7202 gld. 75 kr. Tedaj ostane čistega dobička 15.700 gld., kterege dobi hiralnica 9300 gld., sirotišnica pa 6400 gld. Račune za vse gori navedene stroške, kakor tudi izkaznice, da se je dobiček res obrnil za imenovana zavoda ter poplačali nujni dolgovi, si zamore vsakdo ogledati pri usmiljenih sestrah v bolnišnici, 1. nadstropji. Imenik blagodušnih darovalcev, kakor tudi tistih, ki so cele serije kupili, se bode skoraj objavil.

(Nemčurji) so zdaj tudi razglasili svoje kandidate. V štirih kmetijskih volilnih okrajih si ne upajo nobenega kandidata postaviti, le v trebanjsko-kočevskem okraju so grofu Barbotu nasproti postavili dr. Julija Wurzbacha. Po mestih kandidirajo: v Ljubljani Dežman, po gorenjskih in notranjskih mestih Vesteneck in po dolenjskih znani Kromar, svetnik više sodnije na Dunaji. Mi jih za zdaj le naznamo, prihodnjič pa bomo več spregovorili o njih.

Telegrafične denarne cene 20. junija.

Papirna renta 66.50 — Sreberna renta 68.30 — Zlata renta 77.85 — 1860letno državno posojilo 125.90 — Bankine akcije 828 — Kreditne akcije 260.50 — London 115.85 — — Ces. kr. cekini 5.48. — 20-frankov 9.23.

Val. Zadnikar,

pasar v Ljubljani na sv. Petra cesti,

se priporoča čast. duhovščini za izdelovanje vseh cerkvenih posod, monštranc in kelihov vsakih zlogov, celo ali na pol srebrnih, dobro pozlačenih, tako tudi za napravo najboljših strelododov (blitzableiter) s platino; nadalje ima v zalogi kuprene vrvi (kupferdratseil) za izpeljanja strelododov. (2)